

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор НН Інституту
педагогіки і психології

_____ С.М. Кондратюк

« ____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

перший (бакалаврський) рівень

Порівняльна педагогіка

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)

Освітньо-професійна програма:

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту педагогіки і
психології

« ____ » _____ 201__ р

Голова

канд. психол. наук,

доцент _____ Т.Б Тарасова

Суми - 2019

Розробники:

1. Чистякова Ірина Анатоліївна – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

Сбруєва А.А. доктор пед. наук, професор _____

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Бакалавр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
другий			
Семестр			
другий			
Лекції			
Практичні, семінарські			
12			
Лабораторні			
Самостійна робота			
64 год.			
Консультації:			
2			
Загальна кількість годин - 120	Вид контролю: залік		

--	--	--

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 - 100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
82 - 89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
74 - 81	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
64 - 73	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
60 - 63	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі

	висновки є нелогічними та непослідовними.
35-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
1 - 34	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.

Розподіл балів (залік)

Розподіл балів

Поточний контроль								
РОЗДІЛ 1								
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6		разом	сума
Поточний контроль								
8	8	8	8	8	8		48	48
Контроль самостійної роботи								
7	8	7	7	8	7		52	52
14	14	14	14	14	14		100	100

T1, T2 ... T 9 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики навчальних досягнень є усне фронтальне та комбіноване опитування; контрольні роботи, виконання науково-дослідних завдань, опрацювання першоджерел, робота зі словником, виконання практичних завдань тощо; усні, письмові тести.

6. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. Порівняльна педагогіка

Тема 1. Загальні тенденції структурного реформування освітніх систем у провідних розвинених країнах та в Україні

Провідні причини формування системи неперервної освіти; особливості діяльності освітніх систем провідних розвинених країн світу та загальні тенденції реформування сучасних освітніх систем.

Тема 2. Сучасні підходи до вирішення завдань підвищення якості та ефективності навчального процесу

Основні підходи до визначення якості та ефективності освіти; процес стандартизації змісту освіти; особливості диференціації освіти та її провідні критерії.

Тема 3. Сучасний стан і перспективи розвитку педагогічної освіти в провідних розвинених країнах і в Україні

Професійна підготовка майбутніх учителів у провідних розвинених країнах світу та в Україні. Загальні тенденції розвитку педагогічної освіти в провідних розвинених країнах світу.

Тема 4. Загальні тенденції розвитку спеціальної освіти в провідних розвинених країнах і в Україні.

Становлення та розвиток інклюзивної освіти в провідних розвинених країнах світу та в Україні. Особливості роботи з обдарованими дітьми в школах провідних розвинених країн світу та України. Огляд зарубіжного досвіду роботи з обдарованими дітьми з особливими потребами.

Тема 5. Особливості соціалізації особистості в сучасній школі.

Система виховних цінностей сучасного шкільництва; форми та методи соціалізуючого впливу школи; приклади співробітництва країн-членів Ради Європи.

7.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	всього	Із них		
		лекції	практики	консультації
Розділ І. Порівняльна педагогіка				
Тема 1. Порівняльна педагогіка як наука. Провідні чинники розвитку освіти в сучасних умовах	10	2	–	8

Тема 2. Сучасний стан і перспективи розвитку освіти в провідних розвинених країнах і в Україні	12	2	2		8
Тема 3. Загальні тенденції структурного реформування освітніх систем у провідних розвинених країнах і в Україні	10	–	2		8
Тема 4. Основні підходи до вирішення завдань підвищення ефективності навчального процесу	12	2	1		8
Тема 5. Шляхи диференціації та стандартизації освіти в провідних розвинених країнах і в Україні	12	2	1		8
Тема 6. Сучасний стан і перспективи розвитку педагогічної освіти в провідних розвинених країнах і в Україні	12	2	2		8
Тема 7. Загальні тенденції розвитку спеціальної освіти в провідних розвинених країнах і в Україні	12	2	2		8
Тема 8. Особливості соціалізації особистості в сучасній школі	10	–	2		8
<i>ІНДЗ</i>				2	
<i>Залік</i>					
<i>Усього годин</i>	90	12	12	2	64

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Сучасний стан і перспективи розвитку освіти в провідних розвинених країнах і в Україні	2	
2	Тема 2. Загальні тенденції структурного реформування освітніх систем у провідних розвинених країнах і в Україні	2	-
3	Тема 3. Основні підходи до вирішення завдань підвищення ефективності навчального процесу. Шляхи диференціації та стандартизації освіти в провідних розвинених країнах і в Україні	2	
4	Тема 4. Сучасний стан і перспективи розвитку педагогічної освіти в провідних розвинених країнах і в Україні	2	
5	Тема 5. Загальні тенденції розвитку спеціальної освіти в провідних розвинених країнах і в Україні	2	
6	Тема 6. Особливості соціалізації особистості в сучасній школі	2	
	<i>Усього годин</i>	12	

8. Рекомендовані джерела інформації з порівняльної педагогіки Основна

1. Алексеева, О. В. (2004). Сучасні тенденції виховання та освіти в розвинених країнах світу. *Педагогіка і психологія*, 3 (44), 119–125.
2. Андреева, Г. А. (2003). Инновационные процессы в содержании педагогического образования в Англии. *Педагогика*, 6, 97–102.
3. Андрощук, Г., Андрощук, А. (2000). Система освіти у ФРН. *Рідна школа*, 12, 71–76.
4. Андрушина, О. (2011). Освітні інвестиції в контексті національного моніторингу якості загальної освіти: досвід США. *Вища школа*, 3, 62–68.
5. Ахтамрян, Н. А. (2003). Дискуссия в немецком обществе об образовательной политике Германии. *Педагогика*, 2, 67–74.
6. Балтремус, В. Є. (2011). Головні напрями соціалізації учнів у демократичних школах Європи та США. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)*. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя.
7. Барвінський, А. О. (2011). Педагогічна освіта і Болонський процес. *Філософія науки: традиції та інновації*, 1 (3), 121–129.
8. Бевз, О. (2006). Питання дитячої обдарованості в американській системі шкільної освіти. *Рідна школа*, 7, 78–80.
9. Білова, В. (2005). Етапи реформування шкільної освіти Великобританії: кінець XIX – XX ст. *Рідна школа*, 4, 78.
10. Бойченко М. (2017). Передумови становлення та розвитку освіти обдарованих школярів у США, Канаді та Великій Британії. *Людиознавчі студії. Серія «Педагогіка»*, 4/36, 23–32. DOI: 10.24919/2313-2049.4/36.98539.
11. Бойченко, М. (2016). Особливості ідентифікації обдарованих школярів у загальноосвітніх навчальних закладах: американський досвід. *Людиознавчі студії. Серія «Педагогіка»*, 2/34, 14–19.
12. Бойченко, М. А. (2009). *Реформування управління загальною середньою освітою: досвід США*. Суми: Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка.
13. Бойченко, М. А. (2011). Характеристика інновацій у сфері педагогічного менеджменту в контексті порівняльно-педагогічної освіти майбутнього вчителя. *Інновації у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя: методологічні, змістові та методичні засади*. Суми: Видавництво «МакДен», сс. 176–199.
14. Бойченко, М. А. (2014). Організація навчання обдарованих учнів у розширених школах Великобританії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10 (44), 166–173.
15. Бойченко, М. А. (2018). *Теоретичні та методичні засади освіти обдарованих школярів у США, Канаді та Великій Британії*. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка.

16. Бойченко, М. Особливості надання педагогічної підтримки двічі винятковим учням у США, Канаді та Великій Британії. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*, 11 (66), 54–60.
17. Бойченко, М. А. (2015). Програми професійної підготовки майбутніх учителів до роботи з обдарованими і талановитими школярами в університетах США, Канади та Великобританії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1 (45), 10–17.
18. Борисенко, І. В. (2011). Початкова школа Великої Британії в європейському освітньому просторі. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*, 1, 147–151.
19. Будник, О. Б. (2016). *Порівняльна педагогіка*. Івано-Франківськ.
20. Варіянок, О. (2002). Громадянська освіта: Європейський підхід. *Директор школи*, 7, лютий, 12–13.
21. Верніцька, А. (2011). Сутність естетичного виховання та шляхи його здійснення у шкільній освіті Франції. *Порівняльно-педагогічні студії*, 2 (8), 48–54.
22. Гаганова, О. К. (2005). Поликультурное образование в США: теоретические основы и содержание. *Педагогика*, 1, 86–95.
23. Гарри, Пассоу А. (2004). Обучение одаренных детей [за рубежом]: (к истории вопроса). *Воспитание школьников*, 2, 47–52.
24. Давиденко, Г. В. *Впровадження інклюзивної освіти у Великій Британії: проблеми, шляхи вирішення*. Режим доступу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CB4QFjAA&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbuv.gov.ua%2Fcgibin%2Ffirbis_nbuv%2Fcgiiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF%2Fapnvlop_2014_11_4.pdf&ei=Jb9IVb2YNsrQ7AbFr4D4DA&usg=AFQjCNE7R6TeAykHgkEL-IGtJvAX5-g1IQ.
25. Довгополова, Г. Г. (2011). Змістові інновації у порівняльно-педагогічній освіті: до проблеми вивчення культури американської школи. *Інновації у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя: методологічні, змістові та методичні засади*. Суми: Видавництво «МакДен», 226–248.
26. Дурдас, А. П. (2018). Особливості оцінювання якості університетської освіти Франції. *Диференціація у шкільній освіті: історичний досвід і сучасні технології*. К.: Інститут педагогіки.
27. Дяченко, Л. М. (2016). *Психолого-педагогічна підготовка майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл в університетах Федеративної Республіки Німеччина: стан і реалії*. Київ: ДКС центр.
28. Ельцова, О. В. (2002). Система негосударственных общеобразовательных школ ФРГ. *Педагогика*, 9, 91–98.
29. Заболотна, О. (2004). Аспекти соціалізації американських та українських школярів (порівняльний аналіз). *Рідна школа*, 3, 74.
30. Заїченко, Н. (2004). Особливості реформування освіти США. *Рідна*

школа, 4, 60–63.

31. Захарчук, М. Є. *Становлення та розвиток інклюзивної освіти у США* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.01). Т.

32. Зіньковський, Ю. (2010). Стандартизація освіти як імператив реформування вищої школи: контроль за якістю освіти, національний і міжнародний аспекти. *Вища школа, 1*, 24-30.

33. Коваль, Т. В., Лук'янюк, Г. П. (2011). Освіта і наука Об'єднаної Німеччини в побудові суспільства знань. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки», 1*, 163–168.

34. Ковальчук, Т. І., Тернова, Ю. (2009). Історичні аспекти аналізу педагогічних інновацій у системі освіти: [на прикладі освітніх систем США, Японії, Франції, Німеччини та України]. *Проблеми освіти, 59*, 17-24

35. Колодько, Т. (2007). Основні тенденції розвитку сучасної педагогічної освіти в Україні. *Рідна школа, 6*, 64-66

36. Лавриченко, Н. (2003). Освіта і релігія в сучасній Європі. *Директор школи, 35, вересень*, 6–10.

37. Лавриченко, Н. (2004). Західноєвропейський педагогічний досвід підготовки школярів до виконання професійних ролей. *Рідна школа, 10*, 64.

38. Лавриченко, Н. (2004). Модернізація змісту базової освіти у західноєвропейських країнах. *Директор школи, 7, лютий*, 25–28; 12, березень, 22–25.

39. Лавриченко, Н. М. (2006). *Педагогічні основи соціалізації учнівської молоді в країнах Західної Європи* (дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01). К.

40. Лащихіна, В. П. (2009). *Розвиток системи підготовки педагогічних кадрів у Франції (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01). К.

41. Логвиненко, Т. О. *Вища освіта Данії, Норвегії, Швеції у сучасному європейському вимірі*. Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/lib/264/1/ВИЩА%20ОСВІТА%20ОДАНІЇ,%20НОРВЕГІЇ,%20ШВЕЦІЇ%20У%20СУЧАСНОМУ%20ЄВРОПЕЙСЬКОМУ%20ВИМІРІ.pdf>.

42. Махія, Н. В. (2009). *Реформування системи педагогічної освіти Німеччини (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.)* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.01). Кіровоград.

43. Мілютіна, О. К. (2008). *Полікультурна освіта школярів у Великій Британії*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

44. Невмержицька, О. (2004). Медійна педагогіка за кордоном. *Рідна школа, 1*, 70.

45. Несін, Ю. М., Голобородько, Є. П. (2010). *Організація та управління процесом навчання в системі післядипломної освіти Франції*. Херсон: РІПО.

46. Никитюк, С. (2006). Тенденції розвитку заочної освіти вчителів іноземних мов у Великобританії. *Рідна школа, 5*, 79-80.

47. Обдаровані діти у школах США (2008). *Відкритий урок: розробки, технології, досвід, 10*, 48.

48. Огієнко, О. І. (2011). Шкільна освіта Великої Британії: історія і

сучасність. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2 (12), 185–195.

49. Огієнко, О. І. (2017). Сучасна система вищої освіти США: особливості функціонування та розвитку. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10 (74), 131–141.

50. Особливець, О. Ю. (2009). Динаміка розвитку освітньої політики Великобританії в останній чверті ХХ – на початку ХХІ століття (перехід від ідей стандартизації до ідей персоналізації). *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2, 91-99.

51. Ремезовська, Н. М. (2011). Стандартизація шкільної освіти в Британії та Україні: (історична ретроспектива). *Соціалізація особистості: культура, освітня політика, технології формування*. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка.

52. Роляк, А. О. (2011). *Професійна підготовка вчителів у вищих навчальних закладах Данії* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Київ.

53. Романовський, О. (2008). Зовнішнє оцінювання якості освіти в контексті досвіду США. *Освіта і управління*, Т. 11, № 4, 47-57.

54. Сбруєва, А. А. (2004). *Порівняльна педагогіка*. Суми: ВТД «Університетська книга».

55. Старовойт, С. (2004). Особливості сучасної освітньої системи у Великобританії. *Рідна школа*, 1, 75–76.

56. Сулима, О. В. (2011). Інтернаціоналізація як провідна тенденція розвитку вищої педагогічної освіти Німеччини. *Педагогіка і психологія*, 3, 112-120.

57. Сулима, О. В. (2015). *Професійна підготовка вихователів дошкільних закладів у системі вищої освіти Федеративної Республіки Німеччини* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Київ.

58. *Тенденції реформування загальної середньої освіти у країнах Європейського Союзу* (2008). Н. М. Лавриченко (ред.). К.: Педагогічна думка.

59. Чепіль, М. М. (2014). *Порівняльна педагогіка*. К.: Академвидав.

Додаткова

60. Voichenko, M. (2015). Talent management programmes at British, American and Canadian Universities: comparative study. *Порівняльна професійна педагогіка*, 68–72.

61. Авчіннікова, Г. С. (2015). *Профільна диференціація навчання учнів старшої школи США* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01). Умань.

62. Артерчук, Т. О. (2011). *Релігійне виховання в закладах середньої освіти ФРН: 1945–2005 рр.* (автореф. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.01). Рівне.

63. Безлюдна, В. В. (2011). Історія виникнення у США системи соціально-педагогічної роботи з сім'єю. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)*. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя.

64. Биндас, О. М. (2015). Особливості функціонування освітніх стандартів у системі педагогічної освіти Австрії. *Гуманітарний корпус*, 4, 31- 35.

65. Бойченко М. А. (2015). Розвиток мотивації до навчання обдарованих учнів у США, Канаді та Великій Британії: теоретичний та практичний аспекти. *Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика*, 15, 35–41.

66. Бойченко М. А. (2016). Розвиток лінгвістично обдарованих школярів у США, Канаді та Великій Британії: організаційно-педагогічний аспект. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*, 2, 24–31.

67. Бойченко, М. (2011). Особливості інтернаціоналізації навчальних програм у канадських університетах. *Науковий вісник Чернівецького університету. Педагогіка та психологія*, 567, 23–29.

68. Бойченко, М. А. (2015). Організація програм телементорства для обдарованих і талановитих у розвинених англосовітних країнах. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*, 31, 48–57.

69. Бойченко, М. А. (2014). Діяльність Європейської мережі підтримки таланту : процесуальний аспект. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки*, 26, 15–20.

70. Бойченко, М. А. (2014). Менторство як форма підтримки обдарованих і талановитих у країнах ЄС та США. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 7 (41), 3–9.

71. Бойченко, М. А. (2015). Вимоги до вчителів, які працюють із обдарованими учнями у загальноосвітніх школах США, Канади та Великої Британії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 45 (98), 313–321.

72. Бойченко, М. А. (2015). Діяльність міжнародних організацій у сфері освіти обдарованих і талановитих школярів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5 (49), 33–40.

73. Бойченко, М. А. (2015). Зарубіжний досвід управління талантами у вищому навчальному закладі: витоки й сучасність. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 7 (51), 433–443.

74. Бойченко, М. А. (2015). Інноваційна модель управління талантами у вищому навчальному закладі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10 (54), 17–23.

75. Бойченко, М. А. (2016). Зарубіжні психолого-педагогічні концепції обдарованості: сучасний стан. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 4 (58), 33–42.

76. Бойченко, М. А. (2016). Літні навчальні програми як форма педагогічної підтримки обдарованих школярів у США, Канаді та Великій Британії. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*, 1 (52), 312–316.

77. Бойченко, М. А. (2016). Підготовка майбутніх учителів до роботи з обдарованими учнями у вищих навчальних закладах США, Канади та

Великої Британії. *Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки*, 2, 18–23.

78. Бойченко, М. А. (2016). Професійний розвиток учителів, які працюють із обдарованими учнями у школах США, Канади та Великої Британії. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*, 137, 302–306.

79. Бойченко, М. А. (2016). Розвиток лідерських якостей обдарованих школярів у США, Канаді та Великій Британії: теоретичний та практичний аспекти. *Педагогічний альманах*, 29, 28–34.

80. Бойченко, М. А. (2016). Розвиток обдарованих учнів засобами STEM-освіти у США. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки*, 31, 151–159.

81. Бондарчук, О. (2011). Особливості становлення та розвитку шкільної освіти в Австралії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2 (12), 115–124.

82. Будяк, Л. В. (2010). *Організаційно-педагогічні умови інклюзивного навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в загальноосвітній сільській школі* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.03). К.

83. Бутенко, Г. (2004). Тести досягнень у шкільній освіті Великобританії. *Рідна школа*, 12, 42.

84. Бутова, В. О. (2011). Становлення системи забезпечення якості шкільної освіти у Фінляндії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2 (12), 124–134.

85. Василенко, О. М. (2010). *Соціально-педагогічні умови адаптації молодших школярів з особливими потребами до навчання в загальноосвітній школі* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.05). Луганськ.

86. Василюк, А. (2006). З теорії освітніх реформ. *Шлях освіти*, 4, 22–26.

87. Васьківська, Г. (2002). Гуманізація – провідна ідея освіти в Норвегії. *Шлях освіти*, 1, 25–29.

88. Воевутко, Н. Ю. (2013). Професійна підготовка вчителів у республіці Кіпр у ХХ столітті (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Маріуполь.

89. Вульфсон, Б. Л., Бородько М. В. (2000). Проблеми «європейського виховання». *Педагогіка*, 2, 71–81.

90. Голубкова, Н. (2018). Форми партнерства школи та громади в контексті аналізу організаційно-педагогічнихоснов партнерства школи, сім'ї та громади у США. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5 (79), 25–36.

91. Гопкінс, Д. (2003). *Оцінювання для розвитку школи*. Львів: Літопис.

92. Гупал, М. (2008). Дослідження внутрішньо шкільних чинників ефективності школи у сучасній педагогічній думці розвинених англomовних країн. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*, 35, 22-27.

93. Загвоздкін, В. (2009). Стандарти освіти у міжнародному контексті. *Шлях освіти*, 3, 20-22.

94. Зубченко, О. (2004). Історичні передумови формування

технологічного підходу до навчання в західноєвропейських країнах. *Рідна школа*, 2, 72.

95. Зубченко, О. (2004). Особливості сучасного етапу розвитку західноєвропейських педагогічних технологій. *Рідна школа*, 7–8, 65–68.

96. Іванюк, І. (2003). Міжнародне дослідження TIMMS як інструмент вимірювання навчальних досягнень учнів. *Шлях освіти*, 4, 21–27.

97. Іванюк, І. (2004). Міжнародні порівняльні дослідження як інструмент моніторингу якості освітніх систем. *Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи*. К.: К.І.С., 48–59.

98. Карташова, Л. А., Бендерезь, Н. М. *Досвід реформування систем педагогічної освіти в Австрії*. Режим доступу: <http://narodnaosvita.kiev.ua/.../17/.../kartashova.htm>

99. Качур, О. В. (2013). Робота психолога в системі пошуку та диференціації обдарованих дітей. *Обдарована дитина*, 2, 35 – 41.

100. Кобюк, Ю. М. (2016). Тенденції реформування вищої освіти: австралійський досвід. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1 (55), 390–396.

101. Коваленко, В. О. (2011). Перші альтернативні системи навчання в США (кін. XIX – поч. XX ст.). *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*, 1, 173–179.

102. Ковальчук, О. С. (2011). Сучасні реформи шкільної освіти Швеції : досвід для України. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2 (12), 153–166.

103. Колупаєва, А. А. (2007). *Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади*. К.: Педагогічна думка.

104. Компетентнісний підхід до підготовки педагогів у зарубіжних країнах: теорія та практика (2014). Кіровоград: Імекс-ЛТД.

105. Котун, К. В. (2014). Педагогічна освіта Фінляндії у контексті європейського виміру. К.: Вид. Ін-ту обдарованої дитини.

106. Котун, К. В. (2015). *Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи в університетах Фінляндії* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Київ.

107. Ключук, Джаміля Рустам Кизи. (2017). *Організаційно-педагогічні умови підготовки вчителів у вищих навчальних закладах Республіки Туреччина в умовах інтеграційних процесів (друга половина XX – початок XXI століття)* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01). Житомир.

108. Левченко, Т. І. (2007). *Європейська освіта: конвергенція та дивергенція*. Вінниця: «Нова книга».

109. Лещенко, П. (2017). Зарубіжний досвід використання комп'ютерних відеоігор у навчанні старшокласників. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 8 (72), 85–92.

110. Лещенко, П. (2018). Комп'ютерні ігри у процесі вивчення історії: американський досвід навчання учнів середньої школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1 (75), 144–152.

111. Литовченко, І. М. (2011). Витоки становлення освіти дорослих США. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки», 1*, 179–183.
112. Локшина, О. (2004). Світова гра «Що? Де? Навіщо?»: контроль та оцінювання успішності учнів у школах Західної Європи. *Управління освітою, 11, червень*, 6–7; 15–16, серпень, 10–11.
113. Локшина, О. (2004). Становлення та розвиток моніторингу якості освіти : світовий вимір. *Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи*. К.: К.І.С., 28–39.
114. Локшина, О. (2018). Відкрита освіта в європейському просторі: стратегія розбудови. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2 (76)*, 75–86.
115. Локшина, О. І. (2003). Моніторинг якості освіти: світовий досвід. *Педагогіка і психологія, 1(XXXVIII)*, 108–116.
116. Локшина, О. І. (2003). Старша школа в Європі: сучасний контекст. *Шлях освіти, 2*, 21–24.
117. Лорман, Т. (2010). Сім стовпів інклюзивної освіти. Як перейти від запитання «чому?» до запитання «як?». *Дефектологія, 3*, 3–1.
118. Луговий, В. І. (2009). Диференціація середньої освіти в країнах організації економічного співробітництва і розвитку. *Педагогіка і психологія, 1*, 60-67.
119. Лупарт, Д., Веббер, Ч. (2010). Шкільна реформа в Канаді: перехід від роздільних систем освіти до інклюзивних шкіл: продовження. *Дефектологія, 2*, 7–19.
120. Мелешко, І. (2018). Становлення та розвиток провайдерської мережі неформальної освіти дорослих у Фінляндії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 5 (79)*, 46–56.
121. Миронець, Л. П. (2011). Комп'ютерні технології навчання як складові нових інформаційних технологій. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 1 (11)*, 299–305.
122. Міленіна, М. М. (2008). Форми та методи роботи з обдарованими дітьми в Ізраїлі. *Обдарована дитина, 9*, 57–64.
123. Мілютіна, О. (2007). Полікультурна освіта молоді в Україні : державна політика і педагогічна стратегія. *Рідна школа, 7–8*, 12–14.
124. Міровська, М. (2018). Гаранті і ризики здобуття сучасним студентом вищої освіти в Україні та Польщі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 6 (80)*, 36–45.
125. Місечко, О. Є. (2012). Європейські орієнтири в розробці стандартів професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів іноземних мов. *Шлях освіти, 1*, 19-23.
126. Місечко, О. Є. (2012). Європейські орієнтири в розробці стандартів професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів іноземних мов. *Шлях освіти, 1*, 19-23.
127. *Модернізація педагогічної освіти в європейському та євроатлантичному освітньому просторі (2011)*. / авт. кол.: Н. М. Авшенюк, В. О. Кудін, О. І. Огієнко, та ін. К.: Педагогічна думка.

- 128.Мордвінова, І. В. (2015). *Організаційно-педагогічні засади здоров'язбере-жувального виховання молодших школярів у сучасній Польщі* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Суми.
129. Муқан, Н. В. (2011). *Професійний розвиток учителів загальноосвітніх шкіл у системах неперервної педагогічної освіти Великої Британії, Канади, США* (автореф. дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04. К.
130. Нестеренко, І. Б. (2014). *Модернізація змісту вищої педагогічної освіти в Польщі за умов європейської інтеграції* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Суми.
- 131.Огієнко, О. І. (2009). *Тенденції розвитку освіти дорослих у скандинавських країнах (друга половина ХХ століття)* (автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.010. К.
- 132.П'ятакова, Т. (2000). Особливості підготовки учителів Швейцарської конфедерації до здійснення інклюзивної освіти. *Імідж сучасного педагога, 10*, 37–39.
- 133.Павлюк, В. І. (2012). *Підготовка майбутніх учителів у системі багаторівневої педагогічної освіти в Канаді* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Умань.
- 134.Папіжук, В. О. (2011). *Реформування змісту загальної середньої освіти у Франції* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Житомир.
- 135.Пермякова, О. Г. (2010). *Моніторинг якості навчання у загальноосвітніх закладах Франції другої половини ХХ століття* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01). Тернопіль.
136. Пуховська, Л. П. (2004). Професія вчителя у світовому освітньому просторі: статистичні характеристики. *Шлях освіти, 1*, 17–20.
- 137.Рассказова, О. І. (2014). *Теорія та практика розвитку соціальності учнів в умовах інклюзивної освіти* (автореф. дис. ... д-ра пед. наук: спец. 13.00.05). Луганськ.
- 138.Ремезовська, Н. (2008). Національний навчальний план як чинник стандартизації шкільної освіти в Англії та Уельсі. *Рідна школа, 1–2*, 76–78.
- 139.Самойлова, Ю. (2018). Концептуальні підходи до теорії та практики мережування шкіл у США: історичний контекст. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 5 (79)*, 66–78.
140. Сбруєва, А. А. (2002). «Третій шлях» реформування англійської школи та його оцінка в контексті неоліберальної ідеології. *Педагогічні науки. 105–110.*
141. Сбруєва, А. А. (2002). Досягнення, проблеми та перспективи англійської освітньої реформи кінця ХХ – початку ХХІ ст. *Рідна школа, 5*, 73–78.
142. Сбруєва, А. А. (2003). «Нація у небезпеці»: двадцять років американської освітньої реформи. *Педагогічні науки. 61–68.*
- 143.Сбруєва, А. А., Козлова,О. Г. (2011). Інноваційні моделі управління навчальним закладом : аналіз зарубіжних досліджень. *Інновації у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя: методологічні, змістові та методичні засади*. Суми: Видавництво «МакДен», 199–226.
- 144.Сєбкова, Х. (2005). Акредитація і забезпечення якості освіти в Європі. *Вища школа, 2*, 77-85.

145. Симоненко, Н. О. (2015). Нові підходи до організації самостійної роботи студентів у вищих навчальних закладах Великобританії та США. *Педагогічні науки: теорія, історія, інформаційні технології*, 1 (45), 26–33.
146. Скальські, Д. (2018). Методологія порівняльно-педагогічного дослідження розвитку фізкультурної освіти у країнах ЄС. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 6 (80), 46–56.
147. Теренко, О. (2017). Можливості базової освіти дорослих у подоланні неграмотності: канадський досвід. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 9 (73), 12–22.
148. Терьохіна, Н. О. (2014). *Неформальна освіта дорослих: американський досвід до України*. Суми.
149. Ткач, Ю. М. (2011). Наступність як умова неперервної освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1 (11), 255–261.
150. Усманова, С. М. (2011). *Тенденції розвитку вищої педагогічної освіти в Республіці Туреччина* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01). Ялта.
151. Фурсенко, Т. (2017). Освіта впродовж життя як складова професійного розвитку актуаріїв: стандарти МАА та досвід Канади. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 8 (72), 115–125.
152. Чернякова, А. В. (2011). Інноваційні підходи до формування соціальної компетентності майбутнього вчителя (американський досвід). *Інновації у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя: методологічні, змістові та методичні засади*. Суми: Видавництво «МакДен».
153. Чернякова, А. В. (2011). *Організаційно-педагогічні засади запобігання та подолання насильства в загальноосвітніх школах США* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.01). Суми.
154. Чи приживеться північноамериканська модель інклюзії в Україні? (2012) / Бондар В., Синьов В., Тищенко В. *Рідна школа*, 8/9, 20–27.
155. Чирва, А. (2017). Інтернаціоналізація вищої освіти в китайському контексті. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2 (66), 316–325.
156. Чирва, А. (2018). Інтернаціоналізація вищої освіти в університетах Європейського Союзу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2 (76), 86–95.
157. Чопік, О. В. (2013). *Формування взаємин дітей з вадами опорно-рухового апарату із здоровими ровесниками в умовах інклюзивного навчання* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.03). К.
158. Чухно, Л., Чайковська, О., Цар, І. (2017). Створення сприятливих умов для розвитку елітної вищої технічної освіти в Німеччині. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5 (69), 64–76.
159. Шийка, Ю. І. (2015). *Білінгвальна освіта в Канаді*. Львів: ЗУКЦ.
160. Шимків, І. В. (2008). *Моніторинг якості освіти в школах Німеччини другої половини ХХ століття* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01). Тернопіль.

161.Шульга, Н. В. (2011). Передумови становлення полікультурної освіти у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії: антропологічний аспект. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)*. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя.

162.Шутова, М. О. (2002). Диференціація та стандартизація змісту загальної середньої освіти в США. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. Слов'янськ: Видавничий центр СДП.

163.Шутова, М. О. (2003). «Новий стандарт» загальної середньої освіти в контексті освітніх реформ у США. *Наука і сучасність*. К.: Логос, Том ХЛІ, 214-226.